

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Miljöbyrån, S4

Beslutande	Föredragande	Justerat
Vicelanråd Camilla Gunell	Vattenbiolog Mikael Wennström	Omedelbart

---

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 122

Tillstånd för förlängning av spridningstiden för
stallgödsel hösten 2016
ÅLR 2016/8017
205 S4

Ålands Producentförbund (ÅPF) lämnade 24 oktober 2016 en anhållan om förlängning av spridningstiden för stallgödsel fram till den 30 november 2016. ÅPF hänvisar i sin ansökan till att sensommaren och hösten har uppvisat en exceptionell vädersituation där väderleken under den normala höstspridningen och plöjningsperioden varit extremt nederbördsfattig. Detta har orsakat att i synnerhet leriga jordar är så torra att det inte går att plöja dem med ett bra resultat. Även om det nu kommer lite regn så är det så torrt att det tar några veckor innan marken blir så genomfuktad att det blir gynnsamt att plöja eller på annat sätt mylla ner stallgödseln.

Landskapsregeringen reviderade i juni 2016 det s.k. nitratbeslutet i vilket bland annat användningen och spridningen av stallgödsel regleras. I det reviderade nitratbeslutet, Ålands landskapsregerings beslut (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket, sägs att gödselmedlen ska spridas på ett sådant sätt att det inte sker någon avrinning till vatten och det klargörs att gödsel inte får spridas på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark.

Vidare framgår att grundregeln är att spridning av stallgödsel på hösten inte får ske efter 31 oktober. Landskapsregeringen kan dock, på grund av exceptionella väderleksförhållanden, bevilja en förlängning av spridningstiden med maximalt 6 veckor. Huvudsyftet med bestämmelserna om spridningstiden är att minimera avrinningen och läckaget av näringsämnen till vatten.

Miljöbyrån besökte tillsammans med ÅMHM 25.10.2016 några av de jordbrukare som varit i kontakt med miljöbyrån och ÅPF om behovet av förlängd tid. Sammanlagt fem olika skiften med olika jordarter, samtliga odlade med vall, besöktes. Ett av skiftena beläget på lermark var redan plöjt. Det konstaterades att jorden brutits upp i större och mindre sjok och att fullständig nermyllning inte skett. Lersjoken var torra och hårda. På

två av skiftena med lermark var utkörning av gödseln och plöjning ännu ej genomförda. Med hjälp av jordborr och spade konstaterades att ytskiktet ner till 5-10 cm ställvis var ganska mjukt men på större djup än så var jorden mycket hård. På två av skiftena pågick utkörning av gödsel och efterföljande plöjning. Båda dessa skiften innehöll grövre jordarter. Även om det övre skiktet även här var relativt hård var ändå markstrukturen sådan att plöjning kunde genomföras på ett tillfredsställande sätt.

Landskapsregeringen konstaterar att hösten har uppvisat en exceptionell vädersituation med mycket liten nederbörd. Detta har medfört att leriga jordar är så torra att det är svårt att plöja dem utan att jorden bryts upp i större och mindre sjok och att fullständig nermyllning inte sker av den pålagda gödseln. Landskapsregeringen bedömer dock att lättare jordar är möjliga att plöja på ett normalt sätt.

Landskapsregeringen konstaterar vidare att tillgängliga långtidsprognoser förväntas små mängder nederbörd under de närmaste veckorna. Landskapsregeringens bedömning är att lerjordarna succesivt kommer att bli mer lättplöjda. Risken för vattenmättnad och ytavrinning väntas vara liten. Landskapsregeringens bedömning är att en förlängning av spridningstiden kommer att möjliggöra bättre och jämnare nermyllning av gödseln, och att risken för läckage av näringsämnen genom ytavrinning eller genom torrsprickor till grundvattnet därigenom minskar.

Landskapsregeringen godkänner en förlängning av spridningstiden med tre veckor till och med den 21 november 2016. Förlängningen av spridningstiden gäller på skiften där det på grund av leriga jordar och torka har visat sig vara svårt att genomföra en bra plöjning och nermyllning av gödseln.

Landskapsregeringen betonar vikten av att gödsellagringen ordnas så och att gödselspridningen planeras på ett sådant sätt att nitratbeslutets bestämmelser kan genomföras. Rekommendationerna i nitratbeslutet bör så långt som möjligt följas.

Beslutet tas med stöd av 6 § i Ålands landskapsregerings beslut (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket.
